

**Związek
Harcerstwa
Polskiego**

Chorągiew Mazowiecka ZHP
Hufiec ZHP Sochaczew
im. Żołnierzy II batalionu 18 pułku piechoty
96-500 Sochaczew, ul. Prezydenta Ryszarda Kaczorowskiego 3B
tel. 46 862-27-45 zhpsochaczew.pl

REGULAMIN

47. MAZOWIECKIEGO RAJDU SZLAKAMI WALK NAD BZURĄ

22-24 września 2017 r.

Przedsięwzięcie współfinansowane ze środków Samorządu Województwa Mazowieckiego

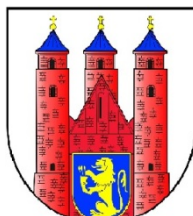
Mazowsze.
serce Polski

RAJD WSPIERAJĄ

Gmina Miasto Sochaczew

Gmina Brochów

Gmina Młodzieszyn

FABUŁA RAJDU

47 (XLVII) Mazowiecki Rajd Szlakami Walk nad Bzurą (w poniższym regulaminie w skrócie określany jako „rajd”) jest rajdem pieszym skierowanym do harcerzy, harcerzy starszych i wędrowników. Poza tradycyjną formą rajd będzie rozszerzony o wydarzenia skierowane do gromad zuchowych (szczegółowy program zostanie przesłany w późniejszym terminie).

Fabuła rajdu związana jest z historycznymi wydarzeniami kampanii wrześniowej rozpoczynającej II wojnę światową 1939-1945 r. Podczas rajdu uczestnicy przeniosą się do wydarzeń z września 1939 roku i podążając śladem bohaterów będą mieli okazję poznać realia tego okresu w naszym mieście i regionie.

ORGANIZATORZY

- Hufiec ZHP Sochaczew
im. Żołnierzy II batalionu 18 pułku piechoty
- Szkoła Podstawowa im. F. Chopina w Brochowie

KOMENDA RAJDU

Komendant: phm. Maciej Wasilewski

Z-ca komendanta ds. organizacyjnych: phm. Katarzyna Mosakowska-Sobótka

Z-ca komendanta ds. programowych: phm. Anna Wasilewska (Biuro rajdu)

Kwaternistrz: phm. Tomasz Kaźmierczak

Oboźny: dh Maciej Wójcik

Członkowie komendy: pwd. Martyna Dobrowolska (opiekun trasy zuchowej), pwd. Jarosław Tasiński, pwd. Paweł Orzechowski, pwd. Andrzej Kuśmirek, dh Andrzej Ciura, dh Ilona Duda, dh Adam Kloch

CELE

- Upamiętnienie 78. rocznicy bitwy nad Bzurą.
- Stworzenie możliwości do wymiany doświadczeń i zdobycia inspiracji poprzez wspólną zabawę oraz integrację drużyn harcerskich.
- Sprawdzenie harcerskich umiejętności.
- Rozpowszechnienie idei współpracy i zdrowego współzawodnictwa, dzięki zadaniom przedrajdowym oraz zmaganiom patroli na punktach.
- Promowanie aktywnych form wypoczynku, zdrowego trybu życia, a przede wszystkim dziedzictwa kulturowego i historycznego dzięki poprowadzeniu tras rajdu szlakami miejsc pamięci związanych z bitwą nad Bzurą.
- Promocja Związku Harcerstwa Polskiego oraz budowanie dobrego wizerunku harcerstwa wśród lokalnej społeczności, a także zaszczepienie w harcerzach odwagi do podejmowania wyzwań, chęci rozwoju (zainspirowanie do działania społecznego i wolontariackiego) poprzez różnorodność form stosowanych przy organizacji punktów i ich poziomowi zaawansowania.

TERMIN RAJDU

Rajd odbędzie się bez względu na pogodę w dniach **22-24 września 2017 roku**

PROGRAM RAJDU

Rajd rozpocznie się **22 września (piątek) w godz. 17.00-18.00** przyjazdem i zakwaterowaniem w bazie Rajdu - Szkole Podstawowej w Brochowie, a zakończy - **24 września (niedziela)** mszą św. o godz. **12.00** w Kościele św. Jana Chrzciciela i św. Rocha w Brochowie.

Program rajdu obejmuje: wykonanie zadań przedrajdowych, dotarcie do bazy rajdu jedną z pięciu zaproponowanych tras, udział patrolu w sobotniej trasie i realizację zadań na poszczególnych punktach, zajęcia wieczorne na terenie bazy rajdu, udział w działaniach przygotowywanych przez Komendę rajdu, mszę świętą oraz uroczysty apel na zakończenie.

Szczegółowy program rajdu wraz z godzinami zostanie podany w późniejszym terminie.

TRASZY RAJDU

Rajd obejmuje dwa etapy. Etap pierwszy (piątek) prowadzi przez pięć różnej długości tras. Każdy patrol wybiera sobie jedną trasę dotarcia do bazy rajdu w zależności od stopnia trudności i możliwości uczestników, miejsca zamieszkania oraz dostosowuje do ograniczeń czasowych. Trasy pierwszego etapu nie są obowiązkowe. Udział w nich nie powinien wpływać, ani nie zwalnia uczestników (uczniów!) z obowiązków szkolnych.

Trasa nr 1 - Odległość ok. 17 km (należy wyruszyć ok. godz. 13:30)

Wyszogród - Januszew – dawna gajówka: 18 września 1939 roku zmarł w tym miejscu dowódca 14 Dywizji Piechoty generał Franciszek Seweryn Wład, następnie Kamion: obelisk na terenie szkoły podstawowej im. Generała brygady Franciszka Włada, dowódcy 14 DP, dalej Kamion Mały - kolejny punkt Witkowice: obelisk, tablica pamiątkowa oraz most im. Generała dywizji Tadeusza Kutrzeby. Witkowice to rejon walk i miejsce dramatycznej przeprawy przez Bzurę oddziałów wojska polskiego w dniach 16-19 września 1939 r. - Brochów Kościół obronny - dojście na miejsce zakwaterowania Brochów Szkoła.

Trasa nr 2 - Odległość ok. 18,5 km (należy wyruszyć ok. godz. 13)

Sochaczew - Juliopol: cmentarz żołnierzy armii „Poznań” i „Pomorze poległych w walce z oddziałami niemieckimi podczas bitwy nad Bzurą 1939r. Jeden z największych na terenie kraju cmentarzy żołnierzy polskich poległych w czasie wojny 1939 r. następnie Młodzieszyn – pomnik poświęcony poległym w czasie II wojny światowej, podczas działań w 1939 roku, Młodzieszyn znalazł się w rejonie bitwy oraz na trasie przemarszu oddziałów WP do przepraw przez Bzurę, następny punkt -Mistrzewice – Nowe Mistrzewice: cmentarz 120 żołnierzy WP poległych w bitwie nad Bzurą 1939 roku. Obszar Mistrzewic to rejon przeprawowe oraz pozycje wyjściowe 7 pułku strzelców konnych wielkopolskich, podczas walk o Brochów w dniach 14-16 września 1939 roku, - kolejny punkt Witkowice: obelisk, tablica pamiątkowa oraz most im. Generała dywizji Tadeusza Kutrzeby. Witkowice to rejon walk i miejsce dramatycznej przeprawy przez Bzurę oddziałów wojska polskiego w dniach 16-19 września 1939 r. - dojście na miejsce zakwaterowania Brochów Szkoła.

Trasa nr 3 - Odległość ok. 19 km (należy wyruszyć ok. godz. 13)

Kampinos - Granica: miejsce spoczynku ponad 800 żołnierzy Armii "Poznań" i "Pomorze" - następnie szlakiem zielonym w stronę Lasocina potem szlakiem niebieskim przez Famułki, Bieliny do Janówka: Cmentarz Wojenny ofiar Bitwy nad Bzurą oraz Brochów Kościół obronny - dojsście na miejsce zakwaterowania Brochów Szkoła.

Trasa nr 4 - Odległość ok. 27 km (należy wyruszyć ok. godz. 11)

Łów - Łaziska - Budy Stare: od 16 września 1939 roku, wieś i okalające ją lasy stały się miejscem koncentracji oddziałów polskich armii „Poznań” i „Pomorze” w drodze na przeprawy przez Bzurę, na skraju wsi cmentarz 225 żołnierzy WP poległych w czasie bitwy - następnie Rokicina: miejsce walki i śmierci żołnierzy pułków armii „Poznań” i „Pomorze”. Pośród lasu znajduje się cmentarz około 300 żołnierzy poległych w ostatnich dniach bitwy, kolejny punkt Leontynów: po 16 września 1939 roku, miejsce ostatniego boju okrążonych żołnierzy polskich z rozbitych pułków armii „Poznań” i „Pomorze”. Na leśnym cmentarzu pochowano około 300 żołnierzy WP poległych w bitwie, następny punkt - Mistrzewice – Nowe Mistrzewice: cmentarz 120 żołnierzy WP poległych w bitwie nad Bzurą 1939 roku. Obszar Mistrzewic to rejony przeprawowe oraz pozycje wyjściowe 7 pułku strzelców konnych wielkopolskich, podczas walk o Brochów w dniach 14-16 września 1939 roku, - kolejny punkt Witkowice: obelisk, tablica pamiątkowa oraz most im. Generała dywizji Tadeusza Kutrzeby. Witkowice to rejon walk i miejsce dramatycznej przeprawy przez Bzurę oddziałów wojska polskiego w dniach 16-19 września 1939 r. - dojsście na miejsce zakwaterowania Brochów Szkoła.

Trasa nr 5 - Odległość ok. 26 km (należy wyruszyć ok. godz. 12)

Teresin - Kampinos - Granica: miejsce spoczynku ponad 800 żołnierzy Armii "Poznań" i "Pomorze" - następnie szlakiem zielonym w stronę Lasocina potem szlakiem niebieskim przez Famułki, Bieliny do Brochowa: Kościół obronny oraz Janówek: Cmentarz Wojenny ofiar Bitwy nad Bzurą - dojsście na miejsce zakwaterowania Brochów Szkoła.

GRA SPRAWNOŚCIOWO-TAKTYCZNA

Drugi etap rajdu to sobotnia gra sprawnościowo-taktyczna, w czasie której uczestnicy pokonują trasę rajdu wytyczoną przez organizatora. Planowana trasa wędrowki wynosi 15 km i przebiega przez miejscowości: Brochów – Mistrzewice – Juliopol – Witkowice – Brochów.

Na trasie przewidzianych jest 8 punktów z przeróżnymi zadaniami, nawiązującymi do wydarzeń bitwy nad Bzurą. Będą to zadania mające na celu przybliżenie realiów i epizodów, które rozgrywały się podczas II wojny światowej oraz poszerzenie swojej historycznej wiedzy. Opis trasy wraz z mapą patroli otrzymają drugiego dnia rajdu przed wyruszeniem w trasę.

Trasa jest jednakowa dla wszystkich grup metodycznych (harcerska, starszoharcerska i wędrownicza), organizator wyróżnia jedynie zróżnicowanie zadań wykonywanych na poszczególnych punktach w zależności od wieku uczestników.

BAZA RAJDU

Szkoła Podstawowa im. F. Chopina w Brochowie

ZGŁOSZENIA

Zgłoszenia będą przyjmowane poprzez **formularz zgłoszeniowy** (Załącznik nr 1) wraz z potwierdzeniem komendanta hufca, kopią dowodu wpłaty wpisowego oraz podpisaną **deklaracją w sprawie ochrony zdrowia i życia dziecka** (Załącznik nr 2).

Każdy patrol musi posiadać pełnoletniego opiekuna (czynny instruktor ZHP lub osoba z ukończonym kursem opiekuna-wychowawcy z wykupionym ubezpieczeniem OC na czas imprezy).

Zgłoszenia prosimy przesłać do dnia 6 września 2017 na adres: rajd@zhpsochaczew.pl

Klasyfikacja na rajd odbywa się na podstawie:

- ankiety zgłoszeniowej
- wpłaty wpisowego w wysokości **25 zł od uczestnika i 15 zł od opiekuna**, na konto Hufca ZHP Sochaczew do dnia **6 września 2017 roku**.

* W przypadku zgłoszeń po terminie, wysokość wpisowego wynosi 30 zł od osoby. Nie gwarantujemy też otrzymania pamiątkowej plakietki.

Patrole dokonują płatności za uczestnictwo w rajdzie za pomocą przelewu bankowego (Załącznik nr 3). Wpisowe za cały patrol prosimy wpłacać na konto:

Chorągiew Mazowiecka ZHP

Hufiec Sochaczew

31 9283 0006 0000 0374 2000 0010

Tytułem: Dodatkowa składka zadaniowa, Bzura 2017

Ew. nazwa zleceniodawcy: skrócona nazwa drużyny oraz imię i nazwisko opiekuna

WAŻNE! Jeśli robimy przelew internetowy nie wpisujemy nazwy zleceniodawcy (generuje się automatycznie). W żadnym wypadku nie dopisujemy jej do tytułu przelewu! W tytule przelewu powinno być jedynie: **Dodatkowa składka zadaniowa, Bzura 2017**

Po otrzymaniu zgłoszenia i przelewu z wpisowym patrol otrzyma informację o przyjęciu na rajd drogą elektroniczną, a także niezbędne materiały i dalsze wytyczne.

ZADANIA PRZEDRAJDOWE

Podczas Mazowieckiego Rajdu Szlakami Walk nad Bzurą będziemy wędrować trasami, którymi 78 lat temu do walczącej stolicy przebijały się armie „Poznań” i „Pomorze”. Uczestnicy wcielają się w żołnierzy kampanii wrześniowej 1939 roku, którzy wiedzieli jak powinno się walczyć i dowodzić. Waszym zadaniem jest stworzenie jak najwierniejszego klimatu kampanii wrześniowej. Dlatego już od pierwszych chwil rajdu bierzecie udział w kampanii polskiej 1939 r. i bitwie nad Bzurą.

Do zadań przedrajdowych należy:

- **Nazwa i okrzyk patrolu** - wymyślenie nazwy patrolu dostosowanej do tematyki rajdu oraz przygotowanie spójnego z nią okrzyku (minimum 10-sekundowego).

- **Prezentacja patrolu** - przygotowanie prezentacji patrolu w dziesięciu słowach. Dziesięć słów nie obejmuje nazwy i okrzyku patrolu, które również należy przypomnieć przedstawiając się.
- **2 piosenki** - przygotowanie jednej piosenki harcerskiej (prezentacja na piątkowym ognisku) i jednej piosenki turystycznej/rajdowej (prezentacja na sobotnim świeczkowisku)
- **Rekonstrukcja archiwalnego zdjęcia** - wykonanie zdjęcia jak najwierniej odzwierciedlającego historyczną fotografię. Archiwalne zdjęcia do rekonstrukcji zostaną rozlosowane i przesłane e-mailem do opiekunów poszczególnych patroli zaraz po zakwalifikowaniu się do udziału w rajdzie.
  - *UWAGA! Prace (zrekonstruowane zdjęcia) w formacie *.jpg należy przesłać e-mailem do organizatora na adres rajd@zhpsochaczew.pl najpóźniej do dnia 21 września do godziny 18.00.*
  - *Wykonanie i dostarczenie zadań przedrajdowych jest warunkiem niezbędnym do zarejestrowania i wypuszczenia patrolu na trasę.*
- Ocenie będzie podlegać m.in.:
  - zaangażowanie patrolu, jak najdokładniejsze odwzorowanie realiów tamtych czasów (sceneria, stroje, rekwizyty itp.), gotowość do poświęceń, ale też efekty pokazujące ważne symbole, osoby i miejsca pamięci związane z bitwą nad Bzurą;
  - najoryginalniejsze zadania będą dodatkowo punktowane,
  - zrekonstruowane zdjęcia zostaną przedstawione gościom i uczestnikom rajdu na wieczornym ognisku, które odbędzie się w piątek (pierwszego dnia rajdu).

WYMAGANIA WOBEC PATROLU

Liczebny skład patrolu: 7-12 osób (+ opiekun - osoba pełnoletnia, biorąca odpowiedzialność za patrol)

- Dozwolone jest zgłoszenie patrolu „harcerze + harcerze starsi” lub „harcerze starsi + wędrownicy” (łączenie grup wiekowych). W takim przypadku patrol bierze udział w klasyfikacji i wykonywaniu zadań według starszej metodyki oraz jego liczebność jest ograniczona do liczebności patrolu starszej metodyki.
- Dopuszcza się, aby w patrolu była 1 osoba starsza niż przewiduje przedział wiekowy danej metodyki (dotyczy patroli harcerskich i starszoharcerskich), pod warunkiem, że będzie to patrolowy.
- Opiekun (osoba pełnoletnia) odpowiedzialny za patrol ma obowiązek być z patroliem przez cały czas trwania rajdu.
- W wyjątkowych sytuacjach istnieje możliwość uczestnictwa patrolu mieszanego z kilku drużyn hufca.
- Każdy z uczestników patrolu (łącznie z opiekunem) ma obowiązek wziąć udział w co najmniej jednym zadaniu na punkcie.

WYPOSAŻENIE PATROLU

- Apteczka wyposażona odpowiednio do rodzaju imprezy - rajdu (skład minimalny: 2xbandaż elastyczny, 2xbandaż dziany, zestaw plastrów z opatrunkiem, 3xgaza jałowa, plaster bez opatrunku, nożyczki, woda utleniona lub 5xgazik nasączony alkoholem izopropylowym (tzw. „Leko”), folia NRC, 2 pary rękawiczek lateksowych, 1x chusta trójkątna bawełniana, 2xagrafka)

- Mapa gry sprawnościowo-taktycznej z zaznaczonymi punktami (zapewnia organizator!)
- Dowód osobisty opiekuna
- Odblaski
- Coś, co pozwoli Wam być przygotowanym na każdą sytuację

WYPOSAŻENIE KAŻDEGO UCZESTNIKA

- Prowiant oraz napoje na drogę
- Wyżywienie na kolację (piątek i sobota), śniadanie (sobota i niedziela) oraz prowiant na sobotnią trasę (gra sprawnościowo-taktyczna)
- **Strój polowy w czasie trasy – długie spodnie, przeciwdeszczowe kurtki z długimi rękawami, mocne buty!**
- Mundur harcerski – kompletne umundurowanie zgodne z regulaminem ZHP – podczas uroczystości (capstrzyk, ognisko, msza święta)
- Wyposażenie odpowiednie dla rajdu harcerskiego i noclegu w warunkach turystycznych - własna karimata, śpiwór, latarka
- Miękkie obuwie na zmianę
- Legitymacja szkolna

PUNKTACJI PODLEGAJĄ

- Wykonanie zadań przedrajdowych
- Wykonywanie zadań na punktach
- Zameldowanie się patrolu u osoby prowadzącej punkt zgodnie z regulaminem musztry harcerskiej
- Wyposażenie patrolu
- Umundurowanie zgodne z regulaminem ZHP
- Harcerska postawa podczas rajdu
- Zaradność i kreatywność na trasie
- Zachowanie podczas ciszy nocnej

ORGANIZATOR ZAPEWNI

- Nocleg w szkole w Brochowie (własna karimata i śpiwór!)
- Gorący posiłek w sobotę po południu
- Dostęp do wody (+ wrzątek)
- Dyplom pamiątkowy dla każdej drużyny
- Pamiątkową plakietkę
- Koszulkę rajdową
- Ubezpieczenie NNW
- Niezapomnianą przygodę i urozmaicony program
- Atrakcyjne nagrody dla zwycięskich patroli
- Powrót do Sochaczewa w niedzielę (autokary będą podstawione pod szkołę w Brochowie po mszy św.)

DANE KONTAKTOWE

Wszystkie pytania prosimy kierować na adres e-mail: raid@zhpsochaczew.pl
lub pod nr tel. **605-896-222** (Biuro rajdu) lub tel. **601-064-050** (Komendant rajdu)

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

- Na rajdzie obowiązuje Prawo Harcerskie i Karta Turysty (Załącznik nr 4)
- Za nieprzestrzeganie w czasie rajdu warunków bezpieczeństwa, Prawa Harcerskiego, Karty Turysty, przepisów p.poż. i ruchu drogowego drużyna zostanie natychmiast zdyskwalifikowana i wykluczona z dalszego udziału w rajdzie.
- Za ewentualne szkody wyrządzone w trakcie rajdu odpowiedzialność ponosi patrol.
- Interpretacja regulaminu należy do Komendy rajdu.
- Wszystkie ewentualne spory dotyczące punktacji rozstrzyga Komenda rajdu.
- W przypadku niezastosowania się do któregoś z punktów regulaminu patrol może być wykluczony z rywalizacji.
- Organizator zastrzega sobie prawo do zmiany regulaminu bez podania przyczyny.
- Rezygnacja z udziału w rajdzie po 8 września 2017 roku lub dyskwalifikacja patrolu nie powodują zwrotu wpisowego ze względu na koszty poniesione przez organizatorów.

FORMULARZ ZGŁOSZENIOWY

Nazwa patrolu: .....

Przynależność do drużyny: .....

Hufiec: .....

Opiekun: .....
(imię i nazwisko, stopień instruktorski/harcerski)

Rok urodzenia: ..... Preferowany rozmiar koszulki: .....

Kontakt z opiekunem (telefon i e-mail): .....

Lp.	Imię i nazwisko	Miejscowość	Rok urodzenia	Preferowany rozmiar koszulki
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				
11.				
12.				

Wpisowe w wysokości ..... zł wpłacono w dniu .....

.....
(podpis opiekuna).....
(zgoda komendanta hufca)

Zgłoszenia prosimy przesyłać do dnia 6 września 2017 roku na adres:

raid@zhpsochaczew.pl

**DEKLARACJA
W SPRAWIE OCHRONY ZDROWIA I ŻYCIA DZIECKA**

W poczuciu pełnej osobistej odpowiedzialności przed sumieniem, rodzicami i społeczeństwem, za bezpieczeństwo i życie powierzonych mojej opiece dzieci na:

47. Mazowieckim Rajdzie Szlakami Walk nad Bzurą

zorganizowanym przez **Hufiec ZHP Sochaczew**

w dniach **22-24 września 2017 roku**

oświadczam co następuje:

- a) z należytą uwagą i zrozumieniem zapoznałem/łam się ze wszystkimi materiałami i przepisami dotyczącymi bezpieczeństwa, zdrowia oraz życia dzieci i młodzieży;
- b) zobowiązuję się do skrupulatnego przestrzegania i stosowania zawartych w tych przepisach wskazówek, środków i metod w czasie pełnienia przeze mnie obowiązków opiekuna.

Imię i nazwisko osoby podpisującej deklarację: .....

pełniona funkcja: ..... podpis: .....

.....
(miejsowość, data)

DRUK PRZELEWU (WZÓR)

nazwa odbiorcy		C H O R A G I E W M A Z O W I E C K A Z H P	
nazwa odbiorcy cd.		H U F I E C S O C H A C Z E W	
I.k.	nr rachunku odbiorcy	3 1 9 2 8 3 0 0 0 6 0 0 0 0 0 3 7 4 2 0 0 0 0 0 1 0	
kwota słownie		W P	PLN
nazwa zleceniodawcy			
nazwa zleceniodawcy cd.			
tytułem		D o d a t k o w a s k ł a d k a z a d a n i o w a	
tytułem cd.		B Z U R A 2 0 1 7	
Wpłata do 08.09.2017 r.		Oplata:	

odcinek dla instytucji przyjmującej zlecenie

WAŻNE! Jeśli robimy przelew internetowy nie wpisujemy nazwy zleceniodawcy (generuje się automatycznie). W żadnym wypadku nie dopisujemy jej do tytułu przelewu! W tytule przelewu powinno być jedynie: **Dodatkowa składka zadaniowa, Bzura 2017**

PRAWO HARCERSKIE

1. Harcerz sumiennie spełnia swoje obowiązki wynikające z Przyrzeczenia Harcerskiego.
2. Na słowie harcerza polegaj jak na Zawiszy.
3. Harcerz jest pożyteczny i niesie pomoc bliźnim.
4. Harcerz w każdym widzi bliźniego, a za brata uważa każdego innego harcerza.
5. Harcerz postępuje po rycersku.
6. Harcerz miłuje przyrodę i stara się ją poznać.
7. Harcerz jest karny i posłuszny rodzicom i wszystkim swoim przełożonym.
8. Harcerz jest zawsze pogodny.
9. Harcerz jest oszczędny i ofiarny.
10. Harcerz pracuje nad sobą, jest czysty w myśli, mowie i uczynkach; jest wolny od nałogów.

KARTA TURYSTY

1. Turystyka odradza Twe siły, pomaga każdemu, szczególnie poznawać Ojczyznę.
2. Przyroda i dorobek kultury są własnością całego narodu - i Ty jesteś za nie odpowiedzialny.
3. Turysta - Twój Przyjaciel, służ mu radą i pomocą.
4. Zwiedź to, o czym czytałeś - przeczytaj o tym, co masz zwiedzić.
5. Dopuść naturę do głosu - nie hałasuj.
6. Zostaw miejsce pobytu w takim stanie, w jakim chciałbyś je zastać.
7. Ogień i szkło źródłem niebezpieczeństwa - uważaj!
8. Alkohol wrogiem turysty - unikaj go na wycieczce.
9. Zachowaj ostrożność - Twoja lekkomyślność zagraża Tobie i innym.
10. Turysta wszędzie gościem - pozostawiaj po sobie dobre wspomnienie.
11. Nie bądź obojętny wobec niewłaściwego zachowania innych.
12. Dobry humor pomaga turystyce w każdej sytuacji - uśmiechnij się.